

**HYVINVOINTIA
OSALLISUUTTA
TYÖTÄ**

Syöpäseulonnat Suomessa **Cancer screenings in Finland**

Materiaali on tuotettu ja kokeiltu ESR+ -rahoittamassa HOT - hyvinvointia, osallisuutta ja työtä maahan muuttaneille vanhemmille -hankkeessa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**LAB University of
Applied Sciences**

Syöpäseulonnat Suomessa

- Lain mukaan hyvinvointialueet on velvoitettu tarjoamaan raskauden aikaiset seulonnat sekä **kolme erilaista syöpäseulontaa**
 - Kohdunkaulan syöpä
 - Rintasyöpä
 - Suolistosyöpä
- Seulontojen tärkein tarkoitus on se, että syöpä löydetään mahdollisimman aikaisin
- Kaikki seulonnat ovat vapaaehtoisia ja maksuttomia

Cancer screenings in Finland

- Wellbeing services counties are obliged by law to offer pregnancy screenings and **three different cancer screenings**
 - Cervical cancer
 - Breast cancer
 - Colorectal cancer
- The most important purpose of cancer screenings is to make early detection possible
- All the screenings are voluntary and free of charge

Kohdunkaulan syövän seulonta

- Seulonnalla voidaan nähdä solumuutokset ennenkuin se kehittyvät syöväksi
- Kaikki naiset kutsutaan seulontaan viiden vuoden välein
- Jos seulonnassa nähdään muutoksia, uusi kutsu tulee aikaisemmin, jo 1-2 vuoden kuluttua
- Seulontakutsu tulee kotiin kirjeenä
- Ensimmäinen kutsu tulee 30-vuotiaalle, viimeinen 65-vuotiaalle
- Seulonnan vastaus tulee kotiin kirjeenä
- Video: Syöpäjärjestöt [Tervetuloa seulontaan \(tekstitetty\) \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

Cervical cancer screenings

- Screening can detect cell changes before they develop into cancer
- In Finland, all women are invited to screening every 5 years
- If changes are found, they are invited again in 1-2 years
- The first invitation comes at the age of 30, the last at 65
- The result of the screening is sent home by letter
- Video: Syöpäjärjestöt [Welcome to screening \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

Miten seulontanäyte otetaan

- Nykyään yleinen tapa: Nestapapa, Liquid based cytology (LBC)
- Tarvitaan vain yksi näyte (kohdunnapukasta)
- Näyte otetaan pehmeällä harjalla
- Näyte voidaan ottaa myös silloin, kun naisella on kuukautiset

Kuva: [Graphic Art of a Woman's Ovary - Free Stock Photo \(pexels.com\)](https://www.pexels.com/photo/free-stock-photo-woman-ovary-graphic-art/)
[Gynekologinen irtosolututkimus - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue \(hyvaep.fi\)](https://www.hyvaep.fi/)

How is a screening sample taken?

- Becoming more common all the time: Liquid based cytology (LBC)
- Only one sample is needed, taken from the cervix (number 2 in the picture)
- Taken with a somewhat softer brush
- Can be taken also during menstruation

Kuva: [Graphic Art of a Woman's Ovary · Free Stock Photo \(pexels.com\)](https://www.pexels.com/photo/free-stock-photo-woman-ovary-illustration/)
[Gynekologinen irtosolututkimus - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue \(hyvaep.fi\)](https://www.hyvaep.fi/)

Tiesitkö?

- Seulontanäyte voidaan ottaa myös normaalisti etenevän raskauden aikana.
- Suomessa 10-12-vuotiaat lapset voivat saada HPV-rokotteen. Tämä ohjelma alkoi vuonna 2013.
- Tulevaisuudessa HPV:tä ei ole enää yhtä paljon kuin aikaisemmin rokotteen takia.

Kuva: [Graphic Art of a Woman's Ovary · Free Stock Photo \(pexels.com\)](https://www.pexels.com/photo/free-stock-photo-art-of-a-woman-s-ovary/)

Did you know?

- A screening sample can also be taken during a normally progressing pregnancy.
- In Finland, the HPV vaccine is offered to all girls and boys aged 10-12 (since 2013), and as a result, the incidence of HPV will decrease in the future.

Kuva: [Graphic Art of a Woman's Ovary · Free Stock Photo \(pexels.com\)](https://www.pexels.com/photo/free-stock-photo-art-of-a-woman-s-ovary/)

Rintasyövän seulonta

- Mammografia = rintojen röntgenkuvaus
- Kaikki 50-69-vuotiaat naiset kutsutaan tutkimukseen kahden vuoden välein
- Tarkoitus on, että rintasyöpä nähdään mahdollisimman varhain
- Tutkimuskutsu tulee kotiin kirjeenä
- Seulonta on vapaaehtoinen ja maksuton

Breast cancer screening

- Mammography = X-ray of the breasts
- Every woman aged 50-69 is invited to the examination every two years
- The purpose is to detect breast cancer as early as possible
- The invitation to the examination comes by letter to your home
- The screening is voluntary and free of charge

Rintasyövän seulonta

- Kuvaaminen kestää 5-10 minuuttia
- Röntgenhoitaja ottaa kuvat mammografialaitteella
- Röntgenhoitaja opastaa tutkimuksen aikana
- Kummastakin rinnasta otetaan kaksi kuvaa kahdesta eri kulmasta

Breast cancer screening

- A mammography examination takes 5-10 minutes
- A radiographer takes the images with a mammography machine
- The radiographer will guide you throughout the examination
- Two images are taken of each breast from two different angles

Rintasyövän seulonta

- Kuvien ottamista varten sinun täytyy riisua paita ja rintaliivit.
- Röntgenhoitaja asettaa rinnan kahden muovilevyn väliin.
- Levyjen avulla rinta litistetään. Kun rinta on puristettu levyjen väliin, röntgenhoitaja ottaa röntgenkuvan.
- Puristus ja kuvantaminen kestävät noin 10 sekuntia. Sinun täytyy pysyä paikallaan kuvaamisen aikana.

Breast cancer screening

- For taking the images, you need to remove your shirt and bra.
- The radiographer will place the breast between two plastic plates.
- The plates compress the breast to make it flatter. When the breast is compressed between the plates, the radiographer takes the X-ray image.
- The compression and imaging takes about 10 seconds. You must remain still during the imaging.

Rintasyövän seulonta

- Lääkäri tarkistaa valmiit kuvat.
- Jos kuvissa on jotakin epänormaalia, terveydenhuollon työntekijä ottaa sinuun yhteyttä. Tarvittaessa sinä saat kutsun jatkotutkimuksiin.
- Vaikka kuvissa näkyisi jotakin epänormaalia, se ei automaattisesti tarkoita, että sinulla on syöpä.

Breast cancer screening

- After the images are taken, a doctor will review them.
- If the images show any abnormalities, you will be contacted and, if necessary, invited for further examinations.
- An abnormal finding does not necessarily mean that you have cancer.

Rintojen omatarkkailu

- Sinun on hyvä tarkistaa omat rinnat joka kuukausi.
- Jos sinulla on kuukautiset, sinun on hyvä tarkistaa rinnat kuukautisten jälkeen.
- Kaikki muutokset eivät ole vaarallisia.

Breast self-examination

- It is advisable to check your own breasts every month.
- It is good to check the breasts after menstruation.
- Not all changes are dangerous.

Rintojen omatarkkailu

- Seiso peilin edessä.
- Pidä kädet alhaalla ja katso sinun rintoja. Nosta kädet ja katso sinun rintoja peilistä.
- Katso rintoja ensin edestä ja sitten molemmilta puolilta.
- Nosta rintaa kädellä ja katso rinnan ale.
- Paina rintaa kevyesti ja katso, tuleeko nännistä vuotoa.
- Katso tarkasti, minkä kokoiset ja minkä muotoiset rinnat ovat, ja onko ihossa tai nännissä muutoksia.

Breast self-examination

- Stand in front of a mirror.
- Look at your breasts with your arms down. Raise your arms and look at your breasts in the mirror.
- First, look at your breasts from the front and then from both sides.
- Lift your breast with your hand and look under the breast.
- Gently squeeze to see if there is any discharge from the nipple.
- Pay attention to the size and shape of your breasts or any changes in the skin or nipple.

Poikkeavat löydökset

sisäänpäin
vetäytynyt
nänni

sisäänpäin
vetäytynyt iho,
"hymykuoppa"

appelsiini-iho

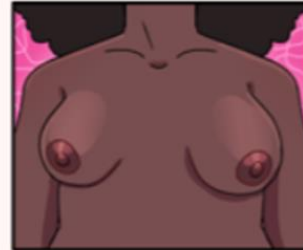
kuumotus,
kihelmöinti,
kipu, kutina

ihottuma

kyhmy

toisen rinnan
koon tai
muodon
muutos

erite toisesta
nännistä

ihon
kirstyminen

haavauma

Kuvalähde: www.tunnerintasi.fi

Abnormal findings

sisäänpäin
vetäytynyt
nänni

sisäänpäin
vetäytynyt iho,
"hymykuoppa"

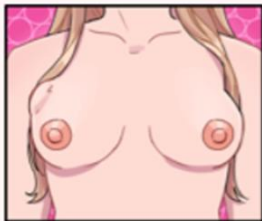
appelsiini-iho

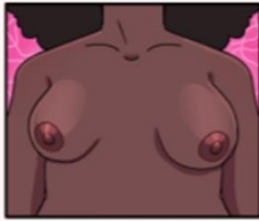
kuumotus,
kihelmöinti,
kipu, kutina

ihottuma

kyhmy

toisen rinnan
koon tai
muodon
muutos

erite toisesta
nännistä

ihon
kirstyminen

haavauma

- Inverted nipple
- Indentation or "smile dimple" in the chest
- Orange peel
- Fever, pain or itching in the chest
- Long-lasting rash
- a lump in the chest
- a change in the size or shape of one breast
- Discharge from nipples
- Tightening area or tightness in the chest
- ulcer

[Symptoms of breast cancer - Know your breast association \(tunnetintasi.fi\)](https://tunnetintasi.fi)

Rintojen omatarkkailu

- Pidä sormet suorina ja yhdessä.
- Painele napakasti rintaa joka puolelta.
- Käytä aina toisen puolen kättä kun tunnustelet rintaa: jos tunnustelet vasenta rintaa, käytä oikeaa kättä.
- Tunnustele myös rinnan sivut.

Breast self-examination

- Keep your fingers straight and together.
- Press firmly over the entire breast area.
- Always use the opposite hand to feel both breasts.
- Also feel the sides.

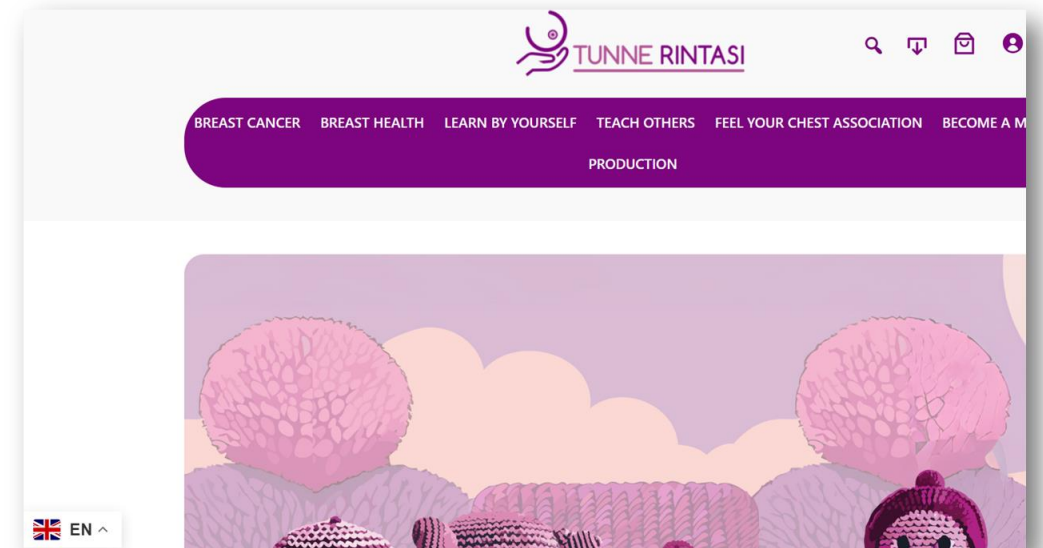
Lisätietoja

- Tunne rintasi ry,
<https://tunnerintasi.fi>
- Monipuolista materiaalia
useilla eri kielillä. Vapaasti
käytettävissä ei-kaupalliseen
tarkoitukseen.

For more information

- [Tunne rintasi ry,](https://tunne rintasi ry)
<https://tunne rintasi ry>
- Diverse, free material in several different languages

Suolistosyövän seulonta

- Tällä hetkellä kaikki 60-68-vuotiaat miehet ja naiset saavat kutsun suolistosyövän seulontaan.
- Viimeistään vuonna 2031 kaikki 56-74-vuotiaat saavat kutsun.
- Seulonnat tehdään kahden vuoden välein.
- Osallistujat saavat seulontapaketin postitse, keräävät näytteen kotona ja lähettävät sen analysoitavaksi.
- Näytteestä etsitään verta, jota paljaalla silmällä ei voi nähdä.
- Jos testituloks on positiivinen, potilaalle tulee kutsu jatkotutkimukseen. Jatkotutkimus on yleensä kolonoskopia.
- Video: Syöpäjärjestöt [Suolen sankarit: Seulonnalla syöpä saa kyytiä](https://www.youtube.com/watch?v=Suolen_sankarit_Seulonnalla_syopa_saa_kyytiä) (youtube.com)

Colorectal cancer screening

- Colorectal cancer screening is currently offered to men and woman aged 60-68 years
- By 2031 it will expand to include all individuals aged 56-74 years
- Screenings are conducted every two years
- The primary test used is the immunochemical fecal test (FIT), which detects hidden blood in stool samples
- Participants receive a screening kit by mail, collect the sample at home and send it back for analysis
- If the test result is positive, further examination, usually a colonoscopy, is arranged by the local healthcare provider
- Video: Syöpäjärjestöt [You have guts: Screening for colorectal cancer \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

Materiaalin lähteenä käytetty

- Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) 2025. Seulonnat. Saatavissa: <https://stm.fi/seulonnat> . Viitattu 19.1.2026.
- Suomen syöpärekisteri 2026. Saatavissa: <https://syoparekisteri.fi/> . Viitattu 19.1.2026.
- Syöpäjärjestöt 2026. Kaikki syövästä. Saatavissa: <https://kaikkisyovasta.fi/> . Viitattu 19.1.2026.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) 2023. Syöpäseulonnat. Saatavissa: <https://thl.fi/aiheet/kansantaudit/syopa/syopaseulonnat> Viitattu 19.1.2026.
- Tunne rintasi ry 2026. Tunne rintasi. Saatavissa: <https://tunnerintasi.fi/> . Viitattu 19.1.2026.